

Nieuwe regelen betreffende uitlevering en andere vormen van internationale rechtshulp in strafzaken

(Uitleveringswet)

Aanvulling van het Wetboek van Strafvordering met bepalingen omtrent internationale rechtshulp in strafzaken

Goedkeuring van het op 13 december 1957 te Parijs tot stand gekomen Europees Verdrag betreffende uitlevering, van het op 20 april 1959 te Straatsburg tot stand gekomen Europees Verdrag aangaande de wederzijdse rechtshulp in strafzaken en van het op 27 juni 1962 te Brussel gesloten Beneluxverdrag aangaande de uitlevering en de rechtshulp in strafzaken, met Protocol

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET
EINDVERSLAG

(Ingezonden 17 november 1966)

Nr. 15

De ondergetekenden hebben de eer de in het eindverslag van de vaste Commissie voor Justitie gestelde vragen als volgt te beantwoorden.

Naar het oordeel van de ondergetekenden is de formulering van artikel 3, tweede lid, van het Europees Uitleveringsverdrag nauwelijks ruimer dan die van artikel 10, eerste lid, van de ontwerp-Uitleveringswet. Voor zover deze bepalingen de uitlevering verbieden bij het bestaan van gegronde vrees voor discriminatoire vervolging of bestraffing, zijn zij vrijwel identiek. Een zeker verschil in formulering bestaat slechts, voor zover de bepalingen mede betrekking hebben op discriminatie van andere aard. Artikel 10, eerste lid, van de ontwerp-Uitleveringswet verbiedt de uitlevering, indien een gegronde vermoeden bestaat, dat het verzoek tot uitlevering is gedaan met het oogmerk van zodanige discriminatie. Artikel 3, tweede lid, van het Europees verdrag verbiedt de uitlevering, indien moet worden aangenomen, dat deze in feite tot zodanige discriminatie zal leiden. De ondergetekenden menen, dat de keuze tussen beide formuleringen voor de praktische toepassing van de bepaling nauwelijks van belang is. In gevallen, waarin discriminatie als feitelijk gevolg van de uitlevering is te verwachten, zal het oogmerk van discriminatie wel altijd kunnen worden vermoed. Uit een oogpunt van systematiek gaat de voorkeur van de ondergetekenden uit naar de formulering van artikel 10, eerste lid, van het wetsontwerp. Zij kunnen niet inzien, waarom — in het voetspoor van artikel 3, tweede lid, van het verdrag — bij gevaar voor discriminatoire vervolging of bestraffing het oogmerk van de verzoekende staat, bij gevaar voor discriminatie van andere aard daarentegen het te verwachten feitelijk gevolg van de uitlevering beslissend moet zijn, indien werkelijk zou zijn bedoeld daarmee voor beide gevallen verschillende criteria aan te leggen.

Het rechterlijk advies, bedoeld in artikel 30, tweede lid, van de ontwerp-Uitleveringswet, wordt niet ter kennis van de opgeëiste persoon gebracht. De commissie is van mening, dat de opgeëiste persoon door kennis te nemen van het advies een duidelijker inzicht zal kunnen krijgen in de uitspraak van de rechtbank en de daaraan ten grondslag liggende motieven. Daarom pleit zij ervoor, de kennisgeving van het advies niet aan de opgeëiste persoon te onthouden.

De ondergetekenden merken hieromtrent op, dat het advies van de rechter in het stelsel van het ontwerp uitsluitend betrekking kan hebben op de beleidsvraag of er termen zijn om de uitlevering, hoewel rechtens toelaatbaar, niettemin te weigeren. Deze vraag zal zich slechts kunnen voordoen in gevallen, waarin een in het toepasselijke verdrag voorziene facultatieve weigeringsgrond bestaat. Het daaromtrent te geven advies kan geen licht werpen op de uitspraak en op de motivering daarvan, aangezien die uitspraak — welke ingevolge artikel 28, eerste lid, met redenen moet worden omkleed — alleen de rechtsvraag omtrent de toelaatbaarheid van de uitlevering betreft.

De ondergetekenden zien geen goede redenen om ten aanzien van de hierbedoelde beleidsadviezen (waarin o.a. beschouwingen over de kwaliteit van de strafrechtspiegeling van de verzoekende staat kunnen voorkomen) af te wijken van de algemene regel, dat rechterlijke adviezen over zaken van beleid, zoals gratiezaken, niet ter kennis van de belanghebbende wor-

den gebracht. Indien de opgeëiste persoon er zeker van wil zijn, dat bepaalde feiten of omstandigheden in de overwegingen worden betrokken met het oog op een eventueel beroep op een facultatieve weigeringsgrond, kan hij of zijn raadsman daarop de aandacht van de Minister van Justitie vestigen, ook zonder dat hij kennis heeft genomen van het rechterlijk advies.

De vraag of uitlevering voor politieke delicten, indien de wet een absoluut verbod daartoe zou bevatten, niet mogelijk zou kunnen worden gemaakt door toepassing van het ontworpen artikel 3, werd in de memorie van antwoord (blz. 5, rechterkolom, eerste volle alinea) reeds impliciet bevestigend beantwoord. De ondergetekenden merkten daarbij op, dat zij, nu geen machtigingswet wordt voorgesteld, niet inzagen, dat een absoluut verbod, met de mogelijkheid van afwijking langs de weg van artikel 3, te verkiezen zou zijn boven het systeem van artikel 11, eerste lid, dat rekening houdt met verdragen, die uitdrukkelijk in uitlevering voor politieke delicten voorzien.

In het eindverslag van de commissie wordt als voordeel van een absoluut verbod genoemd, dat daardoor de Nederlandse onderhandelingspositie bij het voorbereiden van verdragen wordt versterkt. De ondergetekenden erkennen de waarde, die dit argument heeft in de opvatting, volgens welke politieke delicten nimmer tot uitlevering mogen leiden. In de memorie van toelichting (§ 3, onder E) is uiteengezet, dat en waarom de ondergetekenden bij voorkeur ruimte zouden willen laten voor een andere opvatting. Nu evenwel vele leden van de com-

missie blijk geven door het betoog van de ondergetekenden niet te zijn overtuigd en het tot stand komen van een verdrag, dat uitlevering voor politieke delicten toelaat, voorsnog niet te verwachten is, zijn de ondergetekenden bereid in artikel 11 van de ontwerp-Uitleveringswet een absoluut verbod van uitlevering voor politieke delicten op te nemen. Daartoe kan niet worden volstaan met het schrappen van de laatste zinsnede van het eerste lid van dat artikel, omdat daardoor het absolute verbod ook de uitlevering voor militaire en fiscale delicten zou treffen. Derhalve wordt thans voorgesteld, de uitlevering voor politieke delicten enerzijds en die voor militaire en fiscale delicten anderzijds afzonderlijk te regelen.

Naar aanleiding van de desbetreffende vraag van de commissie delen de ondergetekenden mede, dat in uitzonderlijke gevallen uitlevering denkbaar is op grond van internationale afspraken, die niet de status van een formeel verdrag hebben, zoals bepaalde regelingen, die tijdens de tweede wereldoorlog tussen de geallieerden zijn getroffen met betrekking tot de uitlevering van oorlogsmisdadigers.

De Minister van Justitie,

SAMKALDEN.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. LUNS.